

10.XI./35. ~~tolts orgaanisatsioon~~  
20.IX/36.

XIV

**Jeesus Kristus, asutades Kirikut, varustas teda kolmesuguse** võimuga, see on õpetaja, preestri ja hingekarjase võimuga.- Õpetaja peab Krustuse õpetust alalhoidma, kuulutama ja levitama. Preester peab Kristuse armusid jagama, puhastades inimesi pattudest ja neid pühitsedes.- Ning hingekarjane peab inimesi õhutama Kristuse käskude täitmisele, ja neid juhutama ~~voorusteni~~ <sup>ametist</sup> ja täiuslikusse.-

Sellest õpetaja, preestri ja hingekarjase ~~otstarbest~~ <sup>eesmärgi</sup> järeldub Kiriku eesmärk, ~~nimelt~~ <sup>eesmärgi</sup> Jumala au, inimeste pühitsemine ja inimeste taevane õndsus.- Jeesus Kristus, elades maa peal, tegutses ise õpetajana, preestrina ja <sup>hinge</sup> karjasena, sellepärast ka Kiriku <sup>peal</sup> ~~allesanne~~ <sup>tööd</sup> on Kristuse läbi alatud tegutsemist <sup>ma</sup> jatkata, Kirik peab olema usklikele nagu Kristuseks, kes elab maa peal, nende Jeesuse sõnade järgi: "Nõnda kui mind Isa on läkitanud, nii ka mina läkitan teid".

Aga kui Kiriku eesmärk on Jumala au, inimeste pühitsemine ja inimeste taevane õndsus, siis sellest järeldub, et igaühel inimesel on kohustus seda Kirikut tunnistada ja selle Kiriku liikmeks olla. Sellest kohustusest kõneles Jeesus selgesti, lubades lunastust igaühel, kes astub Kirikusse ja kes Tema õpetuse <sup>ga</sup> ~~järgi~~ elab: "Kes usub, ütles Jeesus, j-a keda ristitakse, see peab õndsaks saama".- Ning ümberpöörduvalt, nendele, kes oma süü pärast ei taha Kristuse õpetust vastu võtta ja selle Kiriku liikmeks olla, neile kõigile Kristus keelas <sup>as</sup> ~~lunastust~~, üteldes: "ja kes ei usu, see peab hukka mõistatama".- Peale selle Kristus ei rahuldu ~~ainult~~ <sup>ainult</sup> usklike



Kirikusse kuulumisega, vaid Ta nõuab ka sõnakuulmist Kiriku vastu, see on Ta nõuab elu, mis <sup>on Kõõlõõlõ</sup> seab Kiriku õpetusega, sest Ta ütleb nii: "aga kui tema Kirikut ei kuule, siis olgu ta sinu meelest kui pagan ja tõlner (pagan ja tõlner võrdneb ilmsele patusele).-

Aga kui sõnakuulmatus Kiriku vastu teeb inimest patuseks ja <sup>heidab</sup> tõrjub teda Kirikust välja, siis seda enam <sup>sekkumise</sup> sulle vendale teed lunastamisele, <sup>liikmeks olla</sup> kes Kiriku sisse astuda ei taha.- Just sest põhjustest juba ammu aegadest saadik lugesid Kiriku isad <sup>1.</sup> Kirikule kuulmist lunastuse tingumuseks. Nii, näituseks püha Cyprianus ütleb: "Ei ole Jumal Isaks sellele, kellele Kirik ei ole emaks".- Siit ka tuleb tuntud põhimõte, et "väljaspool Kirikut lunastust ei ole." Ning see on täitsa loomulik, sest nõnda kui on üks Kristus, nii ka tõelik Kristuse usk ja tõelik Kristuse Kirik on ainult üks. Just sellepärast isegi protestantism <sup>protestantismide arutaja endine</sup> kuulutas oma õpetust kui ainu-tõelikuks ja <sup>endine</sup> Katoliku Kiriku munk isa Luther ütles korduvalt, et kõiki katoliiklasi peab hukka mõistatama, kui nad tema õpetust ei võta vastu.- <sup>muudamine vastu</sup>

Katoliku Kirik nii halastamatu ei ole, tema õpetus selles suhtes on järgmine:

Kui keegi ei ole Katoliku kiriku liige mitte oma süü pärast ja loeb ainult oma usku tõelikuks, täites Jumala käsk <sup>e</sup> ning <sup>efoles</sup> kahtlase <sup>ja</sup> otsib hoolsasti tõtt, siis niisugune inimene võib lunastatud <sup>ja aola</sup>.

<sup>see</sup> Niisugune inimene, ehk küll ta nimetab ennast <sup>luterlaseks</sup> võ



õigeusuliseks, on siiski Jumala juures katoliiklane ja kuulub Katoliku Kiriku hingele, mis koosneb kõikidest õiglastest maa peal.-

Ning kui ta Jumala pühakstegeva armu<sup>seisukorras</sup> sureb, siis ta saab ka taeva.-

Katoliku Kirik ei sule taeva ka paganlaste ees.- Ta õpetab, et Kristus suri kõikide inimeste eest ja et "Ta on tõsine valgus, kes valgustab kõiki inimesi, kui ta maailma sisse tulnud", see tähendab, et Jumal ka paganlastele annab tarvilikud lunastuse armu<sup>ale</sup>. Kuid mis viisil jõuavad paganlased vajalikkude usutõdede tundmiseni, see on väga paljudes kordades suurim saladus.- Püha Toomas Akviniist ütleb, et paganlane, kes elab<sup>õiglaselt</sup> hästi ja hoidab oma südametunnistuse järjekorras<sup>gi ja hoidub</sup> kõigest halvast, saab kindlasti Jumala poolt sisemist valgustamist, et ta võiks usu tarvilikuid tõdesi tunda, või Jumal saadab temale misjonäri, nagu Ta saatis püha Peetrust pealik Korneliusele.- Niisugune siis inimene kuuluks ka oma hingega Katoliku Kirikule.-

Nii palju Katoliku Kiriku otstarbe üle.-

Nüüd vaadake, missugune on selle Kiriku organisatsioon.-

Kristuse järgi<sup>mõte</sup> ei püüda mitte kõik Kiriku liikmed<sup>gi ei püüda</sup> pidada oma ühesugust õigust ja ühesugust võimet, vaid ainult apostlid ise püha Peetrusega eesotsas pidid juhutama.- Isegi seitsekümmend kask jüngebit, keda Kristus<sup>il</sup> vajas abilistena oma tegutsemises, ei ole vastuvõtnud Jeesuselt määratud võimu, vaid nad pidid Apostleid aitama. Ning kõiki teisi usklikke Jeesus kohustas, et nad määratud juhajaid tunnistaksid ja oleksid neile sõnakuulelikud.- "Kes teid kuulab, see



kuuleb Mindm ütles Jeesus Apostlitele, "ja kes teid ära põlgab, see põlgab Mind ära".- Vastavalt siis sellele terve Kirik sisaldab kaks gruppi: juhatajaid ja alluvaid, või teiste sõnadega Kirik on õpetav ja kuulev.- 10. XI/35

See Kiriku sisseseadmine ei pidanud Apostlite surmaga lakkama, vaid pidi kestma vahetpidamata, mis muide iseenesest on mõista.-

Ometi igaüks, kes mingisugust seltsi asutab ja annab temale teatud organisatsiooni, tahab, et see selts kestaks nii kaua, kui ta oma otstarbet saavutab.- Kuna Kristus asutas Kirikut selleks, et kõiki inimesi viia taevasse, siis Ta tahtis, et see Kirik püsiks nii kaua, kui inimesed saavad maa peal elama; ja sellepärast Jeesus ütles, et Kirik peab kestma kuni maailma lõpuni.-

Eriti peab Kirikus kestma tema ülemjuhataja amet, ja see järgmistest põhjustest:

esimeseks.)

1) Kristus, andes Siimon-Peetrusele ülemat võimu Kirikus, nimetas teda kaljuks, mis peab teenima Kiriku vundamendina.- Aga kuna Kristuse sõnade järgi, Kirik peab kestma kuni maailma lõpuni, siis ka vundament, mille peale ta on ehitatud, peab püsima ühes Kirikuga. Nõnda kui maja ilma vundamendita, nii Kirik ilma ülema võimuta, ei püsida või olla, ning sellepärast kõige ülem võim, mida Peetrus võttis vastu, ei ole ühes tema surmaga äralõppenud, vaid ta peab üleminema Peetruse seaduslikele järeltulijate peale.-

2) Teiseks. Kui Kristus ütles: "selle kalju peale tahan mina ehitada Kiriku", ja kui Ta kohe pärast seda lisas: "ja põrgu väravad ei pea



teda mitte äravõitma", siis nende kahe lausete otsekohene ühendamine omab vaid seda tähendust, et põrgu võim ei või Kirikut ära võita sellepärast, sest et Kirik saab seisma liikumatult selle kalju vundamendi peal, mille peale teda Kristus ehitas.-

3) Kolmandaks. Kristus võrdles oma Kirikut karjaga, mille eesotsas seisab üks karjane, "ja peab üks kari ja üks karjane olema". Kuna Kristuse kari saab olema kuni maailma lõpuni, ning Peetrus isiklikult ei või nii kaua elada, sellepärast peab ainult oma järeltulijates elama, see tähendab Peetruse kõige ülem-karjase võim peab üleminema nende peale, kes pärast Peetrust tema kõrgeimat võimu päriavad.-

4) Neljandaks.- Kui nähtav ülem oli vajaline sel ajal, mil Kirik oli veel väike ja mil eksiõpetusi oli vähe, siis seda enam oli ta vajaline, kui Kirik kasvas laiali ja kui tekkisid mitmesugused lahkused.-

Nii siis ehk küll nii Peetrus, kui ka tema järeltulijad surevad, siiski võim, mida nad võtsid vastu, ei sure ära, vaid see sama käib üle ühelt teise peale, sest see võim sai Kristuse läbi seatud Kiriku otstarbeks ja niisugusena ta on Kiriku organisatsioonile paratamatult vajalik.- Ilma selle võimuta oleks Kirik ehitus ilma vundamendita, kari ilma karjaseta, riik ilma ülema võimuta.- Sellepärast nõnda kui on tõsi, et Peetrus oli Kristuse läbi nimetatud Kiriku peaks, nii ka on kindel, et Peetrus pidi omama järeltulijaid.-



~~Samuti teiste Apostlite võim ühes kolmesuguse see on õpetaja, preestri ja karjase ametiga peab kestma vahetpidamata.~~

Kristus, andes Peetrusele, kõige ülemat võimu Kirikus, tahtis, et teised Apostlid, kellele Ta andis õpetaja, preestri ja karjase võimu, oleksid oma tegutsemises äraripuvad Peetrusest. - Nõnda kui sõjaväes on üks ülemjuhataja ja teised juhatajad, kes ripuvad ära ülemjuhatajast, nii peab olema ka Kirikus. - *Teiste apostlite võim peaks kehtima järgmisest põlvkonnast.*

1) Esimeseks. - Seda nõuab Kiriku otstarbe, mis vajab püsiva organisatsiooni, et ta võiks oma tegutsemist alaliselt arendada ja kõikidel aegadel inimesi juhatada Jumala juure. -

2) Teiseks. - Apostlite kolmekordse võimu püsivus oli Kirikule vajalik seda enam, mida enam Katõliku usk levis - ning see vajadus pärast Apostlite aega kasvas iga päevaga. -

3) Kolmandaks. - Kristus, andes Apostlitele juhataja võimu Kirikus ütles neid sõnu: "Ja vaata, mina olen igapäev teie juures maailma otsani". - Kuna kõik Apostlid surid, vaatamata, et "maailma otsani" oli veel kaua aega, siis eelmainitud Kristuse sõnad suhtusid mitte ainult Apostlite isikutesse, vaid pigemini selle ameti kandjatele, missugust Apostlid omasid, teiste sõnadega, eelmainitud sõnad suhtusid Apostlite järeltulijatesse, ning need on piiskopid. - *mitte ainult, see võib ka nende*

Nõnda kui Apostlid olid äraripuvad Peetrusest, kui ülemalt juhatajalt, nii ka piiskopid, omades ja kasutades oma võimu, ripuvad ära Kiriku nähtavast peast, see on Peetruse seaduslikult järeltulijast, kes on paavst. -



~~Vaat' mis viisi Kirik Jeesus pidi organiseeritud.~~  
näeb välja kiriku organisatsioon.

Et just <sup>sel</sup> viisil sai Kirik organiseeritud, seda tõendab Evan-  
geeliumide ajalooline autoriteet. <sup>Juba</sup> Sellest organisatsioonist ja  
sisseseadmisest, mida Jeesus andis oma Kirikule, võib kergesti  
Kristuse Kirikut äratunda ja teda eraldada igähest teisest mitte  
Kristuse Kirikust.- Aamen.-